

جمهوری اسلامی ایران

فرماندهی کل قوا

کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور

تئیین: ۱۴۰۳/۰۵/۲۱

تئیین: ۱۴۰۳/۰۵/۲۱

سازمان ملی راهبری و فرماندهی کل قوا (دستگاه اطلاعاتی)

تحام معلم رهبری و فرماندهی کل قوا (دستگاه اطلاعاتی):

«اگر بران کشور را بیست این سند را دنگ پادند غیرعامل به طور ثابت تو می‌بینند که در سرمن تئیینی بسیاری از این کشور را خواهند گرفتند یعنی متفق نشوند،
مختلف کشورها چند نشوند این نظامی پیمانه اند غیرعامل بکاری کامل و لازم نخواهند.

«مانع از ایجاد تآسیسات پر خطر در اراضی جمهوری اسلامی و بیرون از این کشورها پیش می‌نماید و می‌توان آن در مدت از تأسیساتی که وجود آن مجاز است و مانع از ایجاد از اراضی در اطراف تآسیسات پر خطر باشند خرم لازم است،
(بنده بیان است این کی تکمیل و موضع پذیر غیرعامل، ۱۴۰۳/۰۵/۲۱)

نهادنامه

با صلوات بر محمد و آل محمد و احترام

وزارت کشور - وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت نفت

سازمان انرژی اتمی ایران - سازمان برفاهم و بودجه کشور - سازمان پدافند غیرعامل کشور

به استناد تبصره ۱ قانون تشکیل سازمان پدافند غیرعامل کشور - مصوب مجلس شورای اسلامی - هشتاد و ششمین جلسه کارگروه (کمیته) دائمی پدافند غیرعامل کشور در تاریخ ۱۴۰۳/۰۴/۱۹ تشکیل گردید و در اجرایی بند ۹ سیاست‌های کلی نظام در موضوع پدافند غیرعامل پیشنهاد سازمان پدافند غیرعامل کشور با موضوع دستورالعمل ساماندهی و آمن‌سازی مراکز پر خطر را بررسی و به شرح زیر تصویب نموده:

دستورالعمل ساماندهی و آمن‌سازی مراکز پر خطر

مقدمه

مراکز پر خطر شهری از مهم‌ترین منابع حوادث و تهدیدات در شهرهای است که جان بسیاری از موdem را تهدید می‌کند. ایجاد زیرساخت‌های مختلف برای آرائه خدمات به شهروندان، توسعه شهرها به سمت مراکز صنعتی و جامعی نامناسب برخی از صنایع در مجاورت مراکز جمعیتی، موجب ایجاد تهدیدات انسان‌ساخت متنوعی بر مردم شده است. کاربرد وسیع مواد شیمیایی پر خطر در محل زندگی مردم، استفاده از مواد پوتوزا در صنایع و مراکز درمانی، وجود پستهای برق و گاز و تصفیه‌خانه‌های آب و فاضلاب و مانند آن در محیط‌های شهری، اهمیت پرداختن به این موضوع را مشخص می‌کند. حادثه انفجار در بندر بیروت تنها یکی از صدھا حادثه‌ای است که در این حوزه اتفاق افتاده است و اگر تهدیدات تروریستی و عاملانه را هم به این بخش اضافه کنیم، لزوم توجه به این بخش را دوچندان می‌نماید.

موضوع ساماندهی و آمن‌سازی مراکز پر خطر با وجود آنکه در بالاترین سطح خود در بند ۹ سیاست‌های کلی نظام در مورد پدافند غیرعامل، مورد تأکید مقام معظم رهبری (سلطنت اسلامی) قرار گرفته است، اما در اجرای آن تاکنون موفق عمل نشده و متأسفانه، شاهد افزایش مجاورت‌های تهدیدزا بین مراکز پر خطر صنعتی با کانون‌های جمعیتی بوده‌ایم که بی‌توجهی و عدم مدیریت بهینه این مخاطرات، منجر به هم افزایی با تهدیدات دشمن گردیده و تبعات و پیله‌های ناتوان بیشتر و بزرگ‌تری را به دنبال خواهد داشت.

ماده ۱- مبانی استنادی

- ۱) سیاست‌های کلی نظام در موضوع پدافند غیرعامل ابلاغی مقام معظم رهبری مذکول‌العلی (بند ۹)
" مانع از ایجاد تأسیسات پرخطر در مراکز جمعیتی و بیرون این گونه تأسیسات از شهرها و پیش‌بینی تهدیدات این‌گونه آن مسئله از تأسیساتی که وجود آنها الزامی است و مانع از ایجاد مراکز جمعیتی در اطراف تأسیسات پرخطر با تعیین حریم لازم . "
- ۲) قانون تشکیل سازمان پدافند غیرعامل کشور
- ۳) اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور - ابلاغی مقام معظم رهبری (مذکله‌العلی)
- ۴) مصوبات کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور
- ۵) مصوبه شورای عالی معماری و شهرسازی با موضوع مکان‌یابی مراکز حیاتی و حساس
- ۶) قانون تعیین حریم حفاظتی - امنیتی اماكن و تأسیسات کشور
- ۷) قانون فروش و انتقال پادگان‌ها و سایر اماكن نیروهای مسلح به خارج از حریم شهرها
- ۸) ضوابط و معیارهای استقرار واحدها و فعالیت‌های صنعتی و تولیدی
- ۹) آیین‌نامه اجرایی نگهداری، حمل، مصرف و این‌نمی مواد خطرناک- آیین‌نامه بند (س) ماده ۱۴ قانون مدیریت بحران کشور
- ۱۰) آیین‌نامه اجرایی حمل و نقل جاده‌ای مواد خطرناک

ماده ۲- تعاریف و اختصارات

- ۱) کمیته دائمی: کارگروه (کمیته) دائمی پدافند غیرعامل کشور
- ۲) سازمان: سازمان پدافند غیرعامل کشور
- ۳) دستگاه‌های اجرایی: دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری و موضوع ماده ۲۹ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه کشور
- ۴) ساماندهی: بهبود وضعیت موجود مراکز و تأسیسات پرخطر در محدوده کانون‌های جمعیتی از لحاظ استقرار (مکان‌یابی، جانمایی) رعایت حریم و واپايش و مدیریت مخاطرات با حفظ کارکردهای اصلی برای ارتقای شرایط ایمن زندگی در محدوده‌های شهری و روستایی
- ۵) کانون جمعیتی: ازدحام موقت یا استقرار دائم جمعیت، خواه به منظور سکونت یا فعالیت در یک مکان را کانون جمعیتی می‌گویند.
- ۶) محدوده شهر: عبارت است از حد کالبدی شهر و توسعه آنی در دوره طرح جامع تا تهیه طرح مذکور در طرح هادی شهر که ضوابط و مقررات شهرسازی در آن لازم الاجرا می‌باشد. (شورای عالی معماری و شهرسازی)
- ۷) حریم شهر: قسمتی از اراضی بلافصل پیرامون محدوده شهر که نظارت و واپايش شهرداری در آنچا ضرورت دارد و از مرز تقسیمات کشوری یعنی شهرستان و بخش مربوط تجاوز ننماید. (شورای عالی معماری و شهرسازی)
- ۸) شرایط اضطراری: وضعیتی است که در پی وقوع مخاطرات و قریب الوقوع بودن حادثه یا بعد از وقوع آن ایجاد می‌شود و نیاز به اقدامات فوق العاده برای پاسخ دارد. این تعریف بر همه وضعیت‌های ناشی از وقوع تهدیدات دلالت دارد.
- ۹) مخاطرات CBRNE^۱: در معرض خطر قرار گرفتن یک مرکز یا زیرساخت، ناشی از اقدامات نظامی دشمن در عرصه‌های شیمیایی، بیولوژیکی، رادیولوژیکی، هسته‌ای و انفجاری را مخاطرات CBRNE می‌گویند.
- ۱۰) سطح قابل قبول خطر: به پایین‌ترین سطح از میزان خطر که با الزامات این‌نمی و رعایت اصل عدم پذیرش تلفات، مصدومیت و خسارت اقتصادی برای یک مرکز برآورده می‌گردد، سطح قابل قبول خطر اطلاق می‌گردد.

۱) **مراکز پرخطره:** مراکزی هستند که به صورت بالقوه ظرفیت ایجاد آسیب به دارایی‌ها، منافع و تولید خطر برای مردم را دارند. این مراکز به چهار دسته زیر تقسیم می‌شوند.

۱- **مراکز بسیار پرخطره:** مراکزی که دارای سطح بالایی از ظرفیت تولید خطر هستند و در صورت آسیب دیدن، گستره آسیب یا پیامدهای آن در سطح ملی یا چند استان بوده یا اینکه برای واپایش و مهار آن نیاز به پشتیبانی لازم در این سطوح باشد.

۲- **مراکز پرخطره:** مراکزی که دارای سطح بالایی از ظرفیت تولید خطر هستند ولی در صورت آسیب دیدن، گستره آسیب یا پیامدهای آن در سطح استان بوده یا اینکه برای واپایش و مهار آن نیاز به پشتیبانی لازم در این سطح باشد.

۳- **مراکز با خطر متوسطه:** مراکزی که نسبت به مراکز پرخطر از ظرفیت تولید خطر کمتری برخوردار بوده و در صورت آسیب دیدن، گستره آسیب یا پیامدهای آن در سطح یک شهرستان بوده یا اینکه برای واپایش و مهار آن نیاز به پشتیبانی لازم در این سطح باشد.

۴- **مراکز کم خطر:** مراکزی که دارای سطح پایینی از ظرفیت تولید خطر هستند و در صورت آسیب دیدن، گستره آسیب یا پیامدهای آن در سطح محلی یا کمتر از آن بوده یا واپایش و مهار آن در سطح محلی و امکانات داخلی مرکز، قابل انجام باشد.

۱۲) **مواد پرخطره:** کلیه مواد با ماهیت شیمیایی، زیستی (بیولوژیک)، پرتوزا و انفجاری و با منشأ طبیعی یا مصنوعی که به صورت مایع، جامد و گاز در محیط وجود دارند و در صورت عدم مدیریت صحیح و عدم رعایت ایمنی در زمان تولید، حمل و نقل، بارگیری، نگهداری، تخلیه و مصرف یا امحاء می‌توانند باعث انفجار، آتش‌سوزی، خرابی تجهیزات، مسمومیت، سوختگی، دریافت تشعیش، بیماری و مرگ انسان یا حیوان و اثرات زیان‌بار بر روی گیاهان و محیط زیست گردند. مواد خطرناک بر اساس خصوصیات خود در نه گروه به شرح زیر طبقه‌بندی می‌شوند:

۱- **مواد منفجره (Explosive material):** مواد منفجره، مواد جامد، مایع یا مخلوطی از مواد مختلف هستند که اگر منفجر شوند، موجب تخریب محیط اطراف خود می‌شوند. از جمله این مواد می‌توان به انواع بمبهای، مین‌ها، راکتها، آمونیوم و اشاره کرد.

۲- **گازها (Flammable Gases):** گازها موادی هستند که به صورت‌های مختلف در طبیعت یافت می‌شوند. این مواد هم به صورت خالص و هم به صورت ترکیبی از یک یا چند گاز موجود می‌باشند. گاز بوتان، مونوآکسید کربن، اکسیژن فشرده، نیتروژن فشرده، اکسید اتیلن، کلرید اتیلن و سایر جزو این مواد به حساب می‌آیند.

۳- **مایعات قابل اشتعال (Combustible liquids):** این مایعات به موادی گفته می‌شوند که در درجه حرارت ۵۰ درجه سانتیگراد دارای فشار بخاری کمتر از ۳۰۰ کیلو پاسکال بوده و در درجه حرارت ۲۰ درجه سانتیگراد و فشار استاندارد ۱۰۱.۳ کیلو پاسکال به صورت کامل، حالت گازی نداشته و نقطه اشتعالشان کمتر از ۶۱ درجه سانتیگراد می‌باشد. موادی از قبیل بنزین، گازوئیل، استون، بنزن، چسب‌های حاوی مواد قابل اشتعال، جوهر چاپگر و سایر در گروه مایعات قابل اشتعال قرار دارند.

۴- **جامدات قابل اشتعال (Flammable solids):** این گروه از مواد خطرناک شامل مواد جامد قابل اشتعال، موادی که به خودی خود فعال هستند و مواد منفجره غیر حساس می‌گردد. پودر آلومینیوم، فسفر، سولفور، پودر فنتانیلیوم و سایر از جمله این مواد به شمار می‌آیند.

فرماندهی کل قوا

کمیته دائمی پدافند غیر عامل کشور

شماره: ۱۶۰۳/۱/۳۰۱۳

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۲۱

۵- اکسیدگذندها (Oxidizers): مواد اکسید کننده موادی هستند که به خودی خود آتش نمی‌گیرند، اما موجب شعله و رتر شدن مواد دیگر شده و عمل سوختن را آسان تر می‌کنند. آتش حاصل از این مواد، گازهای سمی تولید می‌کند. از جمله این مواد می‌توان به نیترات آلومینیوم، کلرات کلسیوم، نیترات باریوم، پراکسیدهای غیرآلی و سایر را نام برد.

۶- سم ها و مواد میکروبی (Poisons inhalation hazard): مواد سمی، موادی هستند که در اثر تماس با دست یا بلعیدن، سلامتی انسان را به خطر می‌اندازند و یا موجب مرگ انسان می‌گردد. بخارات یا مه حاصل از این مواد نیز سمی بوده و استنشاق آنها موجب مسمومیت خواهد شد. آرسینیک، نیترات جیوه، نیکوتین، پتابیم و سایر نمونه‌هایی از مواد سمی هستند.

۷- مواد رادیواکتیو (Radioactive materials): مواد رادیواکتیو موادی هستند که در اثر تشعشعات خود، سلامت انسان‌ها، حیوانات و به طور کلی محیط زیست را به خطر می‌اندازند. از مواد رادیواکتیو نیز می‌توان به اورانیوم اشاره کرد.

۸- مواد خورنده (Corrosives): مواد خورنده موادی هستند که در اثر واکنش شیمیایی، پوست بدن یا دستگاه مخاطی انسان را مورد تهدید قرار می‌دهند. همچنین این مواد قادرند در صورت نشست به بسته‌بندی مواد خطرناک و وسایل حمل و نقل آسیب برسانند. از بارزترین مواد خورنده می‌توان به انواع اسیدها و بازهایی از قبیل اسید فسفریک، اسید سولفوریک، اسید فرمیک، اسید پر کلریک، هیدروکسید سدیم و سایر اشاره نمود.

۹- سایر موادی که باعث ایجاد خطر در طول زمان حمل و نقل می‌شوند ولی در طبقه‌بندی‌های بالا به آنها اشاره نشده‌اند: ضایعات و پسماندها، مواد مغناطیسی شدید، باطری‌های لیتیمی، آزبست قهقهه‌ای، سفید و آبی.

ماده ۳- هدف از تدوین سند

هدف از تدوین این سند، تهیه و تنظیم دستورالعمل نظاممند نحوه ساماندهی و امن‌سازی مراکز پرخطر و مشخص نمودن سازوکارها، مسئولیت‌ها، وظایف دستگاه‌ها و سازمان‌ها و بخش‌های نظامی و انتظامی و ایجاد هماهنگی و هم‌افزایی بین اقدامات پدافندی و ارتقاء سطح آمادگی‌ها در برابر حوادث، مخاطرات و تهدیدات در زیرساخت‌های پرخطر می‌باشد.

ماده ۴- منظور

(۱) رصد، پایش، تشخیص و برآورد آسیب‌پذیری‌ها، مخاطرات و تهدیدات مراکز پرخطر و بررسی پیامدهای آن

(۲) حصول اطمینان از آمادگی‌های لازم با انجام آموزش، تجهیز، تمرین و رزمایش

(۳) کاهش خطرات ناشی از مراکز پرخطر نسبت به مراکز جمعیتی

(۴) ساماندهی و خروج مراکز پرخطر از محدوده و حریم شهر به بیرون

(۵) امن‌سازی مراکز پرخطری که وجود آنها در محدوده شهر، الزامی است

ماده ۵- حوزه شمول

قلمرو این سند، مراکز پرخطر موجود در کانون‌های جمیعتی در قلمرو کشور جمهوری اسلامی ایران و مناطق آزاد می‌باشد و کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده ۲۹ قانون برنامه ۵ ساله ششم توسعه و زیرساخت‌های پرخطر بخش خصوصی را شامل می‌شود.

جمهوری اسلامی ایران

فرماندهی کل قوا

کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور

شماره: ۱۶۰/۱/۳۰۱۳

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۲۱

ماده ۶- تهدیدات و مخاطرات

- تهدیدات موضوع این دستورالعمل انواع تهدیدات دشمن و سلاح‌های نامتعارف نظیر هسته‌ای، الکترونیکی، زیستی، شیمیایی و رایانیکی (سایبری) و سایر تهدیدات جدید می‌باشند. تهدیدات پایه مفروض در این دستورالعمل عبارتند از:

- ۱) اقدامات تروریستی و نظامی
- ۲) عملیات پهپادی و ریزپرنده
- ۳) تهدیدات ترکیبی
- ۴) تهدیدات سایبری به صنایع و مراکز پرخطر با پیامد نشت مواد پرخطر
- ۵) اقدامات خرابکارانه علیه مراکز و صنایع پرخطر با پیامد نشت مواد پرخطر (تهدیدات از درون)

– مخاطرات

- ۱) مخاطرات ناشی از فعالیت یا کار با مواد شیمیایی، زیستی، پرتویی و انفجاری در انواع آزمایشگاهی، انباست، حمل و نقل، تولید و پسمانداری
- ۲) مخاطرات انفجار و آتش‌سوزی در مراکز و تأسیسات پرخطر
- ۳) اندرکنش تهدیدات، مخاطرات، آسیب‌پذیری، ریسک و واپسگی متقابل با هم و نسبت به جمعیت

ماده ۷- اصول حاکم بر دستورالعمل

- ۱) هماهنگی و هم‌افزایی مدیریتی
- ۲) حفاظت و صیانت از جان مردم
- ۳) مکان‌یابی و جانمایی بهینه
- ۴) واپسیش تخریب‌های آبشاری
- ۵) آمادگی مستمر و پاسخ به تهدیدات

ماده ۸- مأموریت

کارگروه ملی ساماندهی و خروج مراکز پرخطر، تحقیق و اجرای مأموریت‌های زیر را برنامه‌ریزی، هماهنگی، راهبری و نظارت می‌نماید:

- ۱) شناسایی و درجه‌بندی مراکز پرخطر از لحاظ؛ نوع خطر- میزان و شدت خطر و ارزیابی مخاطرات و میزان پیامد
- ۲) رصد، پایش، تشخیص و برآورد تهدیدات و بررسی پیامدهای آن
- ۳) ساماندهی و خروج مراکز پرخطر به بیرون از شهر و استقرار آنها در محل آمن
- ۴) اعمال ملاحظات و الزامات پدافند غیرعامل در طرح‌های توسعه آینده دارای ظرفیت خطر و ممانعت از گسترش آنها به سمت مراکز جمعیتی
- ۵) ارزیابی مداوم آسیب‌پذیری‌ها، آمن‌سازی اضطراری و مصون‌سازی مراکز پرخطر
- ۶) کاهش و مدیریت مخاطرات و مصون‌سازی مراکز پرخطر و نهادینه‌سازی الزامات و استانداردهای پدافند غیرعامل
- ۷) تهییه و اجرای طرح‌های مقابله و پاسخ به تهدیدات و مخاطرات مراکز پرخطر در شرایط اضطراری
- ۸) بازبینی و ارزیابی نوبه‌ای و منظم و نظارت مستمر بر پیاده‌سازی آنها
- ۹) سازماندهی مناسب و تعیین نقش‌ها و وظایف بین دستگاه‌ها در اجرای این دستورالعمل
- ۱۰) حفظ حریم اینمنی، امنیتی و پدافندی در طرح‌های توسعه شهری و طرح‌های هادی روستاها

جمهوری اسلامی ایران

فیلمهای کل توا کیمی‌دانی پدافند غیرعامل کشور

شماره: ۱۶۰/۱/۳۰۱۳

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۲۱

(۱۱) تعیین سیاست‌های تشویقی برای تسهیل در اجرای خروج و انتقال مراکز پرخطر از مراکز جمعیتی از قبیل واگذاری زمین در خارج از حريم شهرها، تغییر کاربری زمین مراکز پرخطر درون شهری برای تأمین هزینه‌های انتقال و خروج مراکز ذی‌ربط و سایر

ماده ۹-اجرا

(الف) کارگروه ملی ساماندهی و خروج مراکز پرخطر با مسئولیت وزیر کشور و با حضور دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط بهمنظور برنامه‌ریزی، هماهنگی، راهبری، هدایت و نظارت و حصول اطمینان از اجرای برنامه ساماندهی و خروج مراکز پرخطر اعم از مراکز موجود و طرح‌های توسعه‌ای و اجرای مأموریت‌های فوق در سطح ملی و متناظر با آن در استان‌ها و شهرستان‌ها با مسئولیت استاندار و فرماندار تشکیل می‌گردد:

اعضای کارگروه ملی ساماندهی و خروج مراکز پرخطر عبارتند از:

۱- وزارت کشور (رئیس)

۲- وزارت صنعت، معدن و تجارت

۳- وزارت جهاد کشاورزی

۴- وزارت نفت

۵- وزارت راه و شهرسازی

۶- وزارت نیرو

۷- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۸- وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

۹- سازمان حفاظت محیط زیست

۱۰- سازمان برنامه و بودجه کشور

۱۱- سازمان انرژی اتمی ایران

۱۲- سازمان پدافند غیرعامل کشور (دبیر)

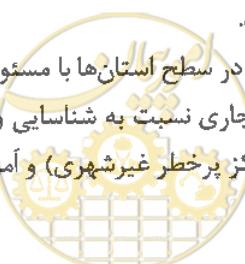
۱۳- سایر دستگاه‌های دارای مراکز پرخطر بنا به موضوع

تبصره ۱- سازمان به عنوان دبیر کارگروه ملی ساماندهی و خروج مراکز پرخطر، با تشکیل کارگروه‌های تخصصی بررسی مراکز پرخطر در سطح ملی، نتایج را برای طرح در کارگروه ملی ساماندهی و خروج مراکز پرخطر و تصمیم‌گیری درخصوص آنها ارائه نماید.

تبصره ۲- هماهنگی، راهبری، هدایت و نظارت و حصول اطمینان از اجرای برنامه ساماندهی و خروج مراکز پرخطر در حوزه سازمان‌های نیروهای مسلح، توسط ستاد کل نیروهای مسلح انجام می‌گیرد.

تبصره ۳- وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ضمن ایفاء نقش نمایندگی نیروهای مسلح در کارگروه ملی، تصمیمات آن را به ستاد کل نیروهای مسلح گزارش نماید.

(ب) کارگروه استانی ساماندهی و خروج مراکز پرخطر در سطح استان‌ها با مسئولیت استاندار و در شهرهای بزرگ با مسئولیت فرماندار، تشکیل می‌شود و برآساس دستورالعمل جاری نسبت به شناسایی و طبقه‌بندی مراکز پرخطر در سطح استان و به تبع آن خروج مراکز پرخطر به بیرون از شهر (مراکز پرخطر غیرشهری) و آمنسازی مراکزی که ضرورت و الزام وجود در

شهر را دارند (مراکز پرخطر شهری) و ایجاد ساز و کار پاسخ به حوادث و پشتیبانی آن در سطح استان و شهرها اقدام نموده و از اجرای الزامات و ملاحظات پدافند غیرعامل در مراکز موجود و طرح‌های توسعه‌ای اطمینان حاصل نماید.

اعضای کارگروه استانی ساماندهی و خروج مراکز پرخطر عبارتند از:

- ۱- استاندار (رئيس)
- ۲- مدیرکل صمت استان
- ۳- مدیرکل راه و شهرسازی استان
- ۴- مدیرکل جهاد کشاورزی استان
- ۵- مدیرکل محیط زیست استان
- ۶- مدیرکل بازرسی استان
- ۷- رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان
- ۸- فرماندار شهرستان ذی‌ربط
- ۹- شهردار مرکز استان
- ۱۰- نماینده وزارت دفاع در استان
- ۱۱- مدیرکل پدافند غیرعامل استان (دبیر)
- ۱۲- سایر دستگاه‌های دارای مراکز پرخطر بنا به موضوع

تبصره ۴- مدیرکل پدافند غیرعامل استان با تشکیل کارگروه تخصصی بررسی مراکز پرخطر استان و برنامه‌ریزی و هماهنگی اجرایی، نتایج را برای طرح در کارگروه ساماندهی و خروج مراکز پرخطر استان و تصمیم‌گیری درخصوص آنها ارائه نماید.

ماده ۱۰- کام‌های اجرایی

کام اول: شناسایی و درجه‌بندی مراکز پرخطر

برای شناسایی و درجه‌بندی مراکز پرخطر شهری ضرورت دارد متناسب با ویژگی‌های خاص هر مرکز و اهمیت آن و مؤلفه‌های ماهیت خطر، کارکرد مرکز، موقعیت و مجاورت‌ها، پیامدها، آمادگی و سرعت پاسخ و وابستگی به سایر عناصر خطرزا، مدنظر قرار گیرند. برای درک بهتر از مفهوم درجه‌بندی مراکز پرخطر، راهنمای درجه‌بندی صنایع و مراکز پرخطر، توسط سازمان تهیه و ابلاغ می‌گردد.

کام دوم: تعیین شعاع خطر مراکز پرخطر

fasله‌ای که باید بین مراکز جمعیتی و مراکز پرخطر متناسب با میزان خطرزایی رعایت شود تا از خطرات احتمالی جلوگیری نماید. تعیین شعاع خطر مراکز پرخطر متناسب با نوع مواد پرخطر در انواع دسته‌بندی‌های ۹ گانه ذکر شده در ماده ۲ بند ۱۲، برآساس ویژگی‌ها و خصوصیات هر دسته از مواد پرخطر تعیین می‌شود.

کام سوم: بروزی اندرکنش مراکز پرخطر با هم و مراکز جمعیتی پیرامون و تعیین پهنه‌بندی خطر

به طراحی و ترسیم ستاریوهای مختلف تهدید و حادثه اقدام می‌شود و با بررسی تأثیرات متقابل حوادث و رخدادهای مراکز پرخطر نسبت به یکدیگر و مراکز جمعیتی پیرامون، پیامدهای احتمالی اندرکنش آنها را تعیین نموده و برآساس نتایج آن، پهنه‌بندی خطر انجام می‌شود.

جمهوری اسلامی ایران

فرمانی کل قوا

کمیته دائمی مدافعه غیرعامل کشور

شماره: ۱۶۰/۱/۳۰۱۳

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۲۱

کام چهارم: دسته‌بندی پیامدها (شدت آن) بر مردم شامل تلفات، خسارات و خدمات)

بررسی نتیجه وقوع یک تهدید یا حادثه و تحلیل پیامدهای اولیه به پیامدهای ثانویه و پیامد نهایی و نیز بررسی الگوی تخریب و انتشار از نظر تداوم و استمرار و انتقال در لایه‌ها، سطوح و حوزه‌های مختلف کارکرد شهری به صورت ایجاد تلفات، خسارات و خدمات بر مراکز جمعیتی و دارایی‌ها

کام پنجم: بررسی ضرورت وجود این مراکز در مجاورت مراکز جمعیتی

طرح و بررسی مراکز پرخطر شناسایی شده شهری در کارگروه تخصصی بررسی مراکز پرخطر در سطوح ملی و استانی و شهرستانی با تعیین پیامدهای دفاعی و امنیتی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و سایر (در صورت انتقال و جابجایی مرکز به بیرون از محدوده شهر و یا حفظ ساختار موجود فعلی) و تعیین ضرورت و نیاز شهر به کارکردهای مرکز پرخطر و ارائه نتایج بررسی‌ها در کارگروه ساماندهی و خروج مراکز پرخطر و تصمیم‌گیری درخصوص خروج آنها از کانون جمعیتی و یا ادامه فعالیت آنها با رعایت الزامات و ملاحظات موردنیاز در این مرحله انجام می‌شود.

کام ششم: انتقال و جابجایی مراکز پرخطر از مجاورت مراکز جمعیتی

انتقال و خروج مراکزی که از لحاظ شدت خطر در زمرة مراکز پرخطر شهری قرار می‌گیرند و لزومی به وجود آنها در شهر نیست. این مراکز باید طی فرآیند مشخصی از شهر خارج و در مکانی با فاصله مناسب از کانون‌های جمعیتی مستقر شوند. انتخاب بهینه پهنه استقرار مراکز پرخطر در خارج از حریم شهرها برابر ضوابط ابلاغی وزارت صنعت، معدن و تجارت و ملاحظات و الزامات سازمان پدافند غیرعامل کشور و ساماندهی و انتقال این مراکز پرخطر در بازه زمانی مشخص برنامه‌ریزی و اجرا گردد.

کام هفتم: حفظ ساختار موجود مراکز پرخطر در شرایط فعلی و امن‌سازی، مصون‌سازی، مقاوم‌سازی و کاهش مخاطرات آنها

برای مراکز پرخطری که وجود آن در شهر الزامی است و انتقال آنها به خارج از شهر، ممکن نیست، باید برنامه‌های مصون‌سازی و امن‌سازی برای کاهش و مدیریت مخاطرات در سطح خطر قابل قبول احتمالی تهیه و تنظیم شده و نسبت به اجرای آنها سریعاً اقدام شود.

کام هشتم: طرح مقابله و پاسخ

طرح‌های مقابله و پاسخ به شرایط اضطراری در مورد مراکز پرخطر (برای مراکز پرخطر شهری و مراکز پرخطری که در خارج از کانون‌های جمعیتی اسقراط می‌باشد) متناسب با نوع خطر و پیامدها و شدت آسیب‌پذیری‌ها تهیه و اجرایی می‌شود. در اجرای این گام، رعایت آیین‌نامه اجرایی نگهداری، حمل، مصرف و ایمنی مواد خطرناک- آیین‌نامه بند (س) ماده ۱۴ قانون مدیریت بحران کشور- نیز مورد تأکید است.

کام نهم: بازرسی نوبه‌ای و حصول اطمینان از اجرای الزامات و بر قوانین

بازرسی نوبه‌ای به مفهوم ارزیابی فعالیت مراکز و زیرساخت‌های پرخطر شهری برای حصول اطمینان از پیاده‌سازی الزامات، استانداردها و مقررات ابلاغی و بازرسی مداوم و نوبه‌ای کشف آسیب‌پذیری‌ها و مخاطرات مراکز پرخطر و حصول اطمینان از اجرای مفاد دستورالعمل و نظارت و واپایش و پیگیری تخلفات احتمالی از اجرای دستورها.

ماده ۱۱- وظایف دستگاه‌های اجرایی

الف) وزارت کشور

- هماهنگی، هدایت و راهبری موضوع ساماندهی و امن‌سازی مراکز پرخطر در سطوح ملی و استانی
- تهیه فهرست مراکز پرخطر در سطح کشور ظرف ۳ماه از ابلاغ دستورالعمل، طرح در کارگروه ملی ساماندهی و امن‌سازی مراکز پرخطر و تصمیم‌گیری در مورد آنها (بر اساس نوع و شدت مخاطرات)

جمهوری اسلامی ایران

فرماندهی کل قوا

کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور

شماره: ۱۶۰/۱۳۰۱۳

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۲۱

- بهرهمندی از ظرفیت‌های ملی و استانی از جمله شورای امنیت کشور و سایر شوراهای در اجرای دستورالعمل جاری
- راهبری اجرای ضوابط و استانداردها و ملاحظات تخصصی پدافند غیرعامل در مراکز پرخطر ابلاغ شده توسط سازمان و حصول اطمینان از اجرای آنها
- هماهنگی و هم افزایی بین سازمان پدافند غیرعامل و سازمان مدیریت بحران در ساماندهی و عملیات پاسخ به حوادث و مخاطرات مراکز پرخطر
- ارائه گزارش سالانه عملکرد کارگروه ساماندهی و امنسازی مراکز پرخطر به کمیته دائمی و سازمان

(ب) استانداری‌ها / فرمانداری‌ها

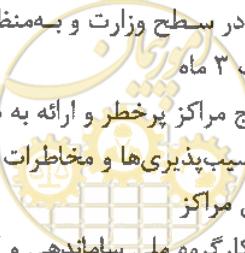
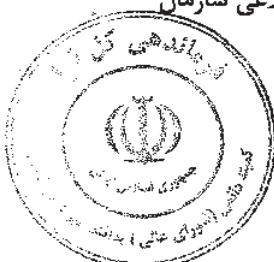
- تشکیل کارگروه استانی ساماندهی و امنسازی مراکز پرخطر با مسئولیت استاندار و در شهرستان با مسئولیت فرماندار
- هماهنگی، برنامه‌ریزی، هدایت و راهبری موضوع مراکز پرخطر در سطح استان از طریق تشکیل کارگروه استانی و کارگروه‌های تخصصی ساماندهی و امنسازی مراکز پرخطر به صورت منظم و نوبه‌ای
- تعیین جداول فهرست مراکز پرخطر در سطح استان طرف ۳ماه از ابلاغ دستورالعمل و اعلام به سازمان و طرح در کارگروه استانی ساماندهی و امنسازی مراکز پرخطر
- راهبری درج برنامه ساماندهی و آمنسازی اضطراری مراکز پرخطر در قالب برنامه سالانه دستگاه‌های استان و شهرستان‌ها و تأمین اعتبار لازم از محل ذی‌ربط
- پیگیری اجراء وظایف و تکالیف دستگاه‌های اجرایی مشمول در راستای پیاده‌سازی فرآیند ساماندهی و خروج مراکز پرخطر و نهادینه‌سازی در ذات برنامه‌های سالانه
- حصول اطمینان از اجرای طرح‌ها و برنامه‌های ساماندهی، امنسازی و خروج مراکز پرخطر
- بسیج ظرفیت‌های استان و شهرستان برای مقابله و پاسخ به حوادث و تهدیدات مراکز پرخطر

(ج) وزارت صنعت، معدن و تجارت

- تشکیل کارگروه ساماندهی مراکز پرخطر در سطح وزارت به‌منظور شناسایی، درجه‌بندی و تعیین میزان مخاطرات مراکز موجود وزارت طرف مدت ۳ ماه
- ساماندهی، طراحی و پیاده‌سازی منطقه‌شهرک صنعتی ویژه مراکز پرخطر در خارج از حریم شهرها و مستقل از سایر شهرک‌های صنعتی با اعمال ملاحظات پدافند غیرعامل
- تهییه، تدوین و اجرای ضوابط و الزامات پدافند غیرعامل برای شهرک‌های صنعتی ویژه مراکز پرخطر
- سازماندهی صنایع پرخطر در شهرک‌های صنعتی موجود و طراحی و اجرای طرح سازماندهی آنها
- ارزیابی میزان خطر شهرک‌های صنعتی موجود و طراحی و اجرای طرح سازماندهی آنها
- بازرگانی نوبه‌ای و نظارت و واپیش مراکز پرخطر و حصول اطمینان از کاهش خطر آنها
- تهییه طرح آمنسازی و طرح مقابله و پاسخ به حوادث و مخاطرات CBRNE
- نظارت برای اعمال ملاحظات پدافند غیرعامل در طرح‌های آتی

(د) وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

- تشکیل کارگروه ساماندهی مراکز پرخطر در سطح وزارت و به‌منظور شناسایی، درجه‌بندی و تعیین میزان مخاطرات مراکز موجود وزارت طرف مدت ۳ ماه
- تهییه فهرست پیشنهادی جابجایی و خروج مراکز پرخطر و ارائه به ستاد کل ن.م و اقدام پس از تصویب
- بازرگانی مداوم از مراکز پرخطر و کشف آسیب‌پذیری‌ها و مخاطرات آنها و حصول اطمینان از اجرای ملاحظات پدافند غیرعامل و کاهش میزان خطر این مراکز
- ایفاء نقش نمایندگی نیروهای مسلح در کارگروه ملی ساماندهی و امنسازی مراکز پرخطر

شماره: ۱۶۰/۱/۳۰۱۳

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۲۱

- تهیه برنامه واپایش و کاهش مخاطرات، آمن سازی و مصون سازی مراکز و کارخانجات تولید و مصرف کننده و صنایع وابسته مواد انفجاری و حصول اطمینان از اجرای آن

- تدوین و اجرایی سازی طرح ها و برنامه های عملیاتی با تمرین، تکرار، رزمایش و ارتقاء آمادگی های عملیاتی در سطوح عملیاتی مختلف در مراکز پرخطر

تبصره - وزارت دفاع و پشتیبانی نم کارگروه ساماندهی مراکز پرخطر در حوزه مواد منفجره در استان ها را با حضور نمایندگان دستگاه های دارای مواد منفجره تشکیل داده و در چارچوب این دستورالعمل اقدام می نماید. مسئولیت تشخیص نوع مواد، شدت انفجار، بررسی پیامدهای انفجار، تعیین حریم آمن مواد منفجره و الزامات آن به عهده وزارت دفاع می باشد.

وزارت دفاع، نتایج اقدامات انجام شده در این کارگروه را به سازمان، به صورت منظم و نوبه ای گزارش نماید.

(۵) وزارت ثبت و فیروز

- تشکیل کارگروه ساماندهی مراکز پرخطر در سطح وزارت و شرکت های زیرمجموعه به منظور شناسایی، درجه بندی و تعیین میزان مخاطرات مراکز و زیرساخت های موجود

- تهیه برنامه های:

الف - خروج مراکز پرخطر از محیط های شهری به بیرون و استقرار در شهرک های صنعتی ویژه مراکز پرخطر

ب - آمن سازی و کاهش آسیب پذیری مراکزی که به تشخیص ستابد ساماندهی استان، مخاطرات آن در سطح قابل قبول خطر، کاهش یافته است.

۳ - ارائه و تصویب طرح های ساماندهی مراکز پرخطر در ستابدهای استانی و پیگیری الزامات اجرایی آن

۴ - تهیه ضوابط و الزامات پدافند غیرعامل برای استقرار مراکز پرخطر در شرکت های تابعه

۵ - بازرسی نوبه ای برای حصول اطمینان از انجام اقدامات پدافند غیرعامل و کاهش مخاطرات مراکز پرخطر

۶ - تهیه و اجرای طرح آمن سازی اضطراری و طرح مقابله و پاسخ به حوادث CBRNE

۷ - نظرارت بر اعمال ملاحظات پدافند غیرعامل در طرح های آتی

۸ - کاهش و حذف ظرفیت های حمل و نقل سوت جاده ای با گسترش خطوط لوله انتقال سوت و فرآورده ها

(۶) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

- تشکیل کارگروه ساماندهی و آمن سازی مراکز پرخطر و درجه بندی آنها در حوزه وزارت بهداشت و درمان برابر دستورالعمل ظرف مدت ۳ ماهه

- ساماندهی و تجهیز واحد های امدادی - درمانی در منطقه یا شهرک صنعتی ویژه مراکز پرخطر بر اساس نظام های عملیاتی؛ پدافند شیمیایی و زیستی، مصوب کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور با قابلیت پاسخ به حوادث شیمیایی و زیستی و پرتوی متناسب با سطح و نوع حادثه

۳ - تجهیز و آماده سازی مراکز درمانی شهری متناسب با نوع و شدت مخاطرات ناشی از مراکز پرخطر درون شهری

۴ - تدوین و اجرایی سازی طرح های پاسخ با تمرین و رزمایش و ارتقاء آمادگی در حادث CBRNE در مراکز پرخطر

۵ - تهیه و اجرایی سازی طرح عملیاتی پدافند نوین با تأکید بر پدافند شیمیایی و زیستی در مراکز پرخطر

۶ - انتقال مراکز پرخطر زیستی مانند آزمایشگاه ها و پسماندهای بیمارستانی و سایر مراکز پرخطر به خارج از حریم مراکز جمعیتی

۷ - بازرسی و نظرارت مستمر از مراکز پرخطر و واپایش مخاطرات و آسیب پذیری این مراکز و حصول اطمینان از کاهش خطر و آمادگی آنها

۸ - تهیه ضوابط و الزامات پدافند غیرعامل برای مراکز پرخطر حوزه زیستی و اجرای آنها پس از تصویب سازمان با تأکید بر حوزه های انسانی، واکسن، غذا و دارو

جمهوری اسلامی ایران

فرماندهی کل قوا

کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور

شماره: ۱۶۰۱۳/۱/۳۰۱۳

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۵/۲۱

(ز) وزارت راه و شهرسازی

- ۱- اختصاص پهنهای در حريم شهرها برای استقرار و ساماندهی مراکز در سطح قابل قبول خطر و مورد نیاز حوزه شهری با رعایت الزامات و ضوابط پدافند غیرعامل و گنجاندن در طرح‌های جامع شهری
- ۲- اختصاص پهنهای تحت عنوان؛ منطقه یا شهرک صنعتی مختص مراکز پرخطر در خارج از حريم شهر و مستقل از شهرک‌های صنعتی برای تجمعیت مراکز پرخطر غیرشهری و گنجاندن آن در طرح‌های ناحیه‌ای/منطقه‌ای شهری در قالب شهرک‌های صنعتی
- ۳- طراحی، ارتقاء و بهروز رسانی نظام اینمی حمل و نقل مواد پرخطر
- ۴- پیش‌بینی و اعمال ملاحظات و الزامات واپیش و ساماندهی مراکز پرخطر در طرح‌های توسعه و جامع شهری

(ج) وزارت جهاد کشاورزی

- ۱- تشکیل کارگروه ساماندهی مراکز پرخطر و درجه‌بندی مراکز پرخطر حوزه وزارت برابر دستورالعمل
- ۲- تخصیص زمین مناسب برای احداث منطقه یا شهرک صنعتی مراکز پرخطر در بیرون از شهر
- ۳- انتقال مراکز پرخطر زیستی مانند آزمایشگاه‌ها و مراکز نگهداری سموم و سایر مراکز پرخطر به بیرون از مراکز جمعیتی و مکان‌بایی در خارج از حريم شهرها در مکان‌هایی آمن
- ۴- تهییه و اجرایی‌سازی طرح‌های عملیاتی پدافند نوین با تأکید بر پدافند شیمیایی و زیستی
- ۵- بازرسی، نظارت و واپیش از مراکز پرخطر و حصول اطمینان از کاهش خطر مراکز پرخطر
- ۶- تهییه ضوابط و الزامات پدافند غیرعامل برای مراکز پرخطر حوزه زیستی و اعمال آنها پس از تصویب سازمان با تأکید بر حوزه‌های دائمی و نباتی
- ۷- تدوین و اجرایی‌سازی طرح‌ها و برنامه‌های عملیاتی با تمرین، تکرار، رزمایش و ارتقاء آمادگی‌های عملیاتی در سطوح عملیاتی مختلف در مراکز پرخطر

(ط) سازمان انرژی اتمی

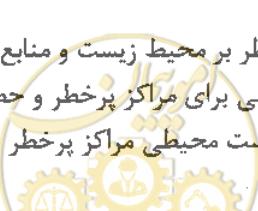
- ۱- تشکیل کارگروه ساماندهی مراکز پرخطر و درجه‌بندی مراکز پرخطر برابر دستورالعمل و انتقال مراکز پرخطر پرتوی و هسته‌ای به بیرون از مراکز جمعیتی و مکان‌بایی در خارج از حريم شهرها در مکان‌هایی آمن
- ۲- ساماندهی مراکز دارای زیرساخت‌ها و تجهیزات پرتویی و هسته‌ای پرخطر و اجرای طرح‌های آمن‌سازی اضطراری و مصنون‌سازی زیرساخت‌های هسته‌ای
- ۳- تهییه و اجرایی‌سازی و رزمایش و ارتقاء آمادگی برنامه‌های پاسخ به شرایط اضطراری صنایع هسته‌ای در برابر تهدیدات و مخاطرات شیمیایی و هسته‌ای
- ۴- ارتقاء و بهروز رسانی نظام اینمی هسته‌ای و حمل و نقل مواد رادیو اکتیو در مراکز ذی‌ربط و حصول اطمینان اجرای آنها
- ۵- بازرسی و نظارت دائمی مرکز نظام اینمی هسته‌ای در مراکز دارای تجهیزات هسته‌ای (با تأکید بر بیمارستان‌ها) به منظور حصول اطمینان از اجرای ضوابط و مقررات اینمی هسته‌ای

(ی) سازمان حفاظت محیط‌زیست

- ۱- رصد و پایش آلودگی ناشی از مراکز پرخطر بر محیط‌زیست و منابع زیستی
- ۲- تدوین و ابلاغ استانداردهای زیست محیطی برای مراکز پرخطر و حصول اطمینان از اجرای آنها
- ۳- بازرسی مداوم از اجرای استانداردهای زیست محیطی مراکز پرخطر و حصول اطمینان از اجرای آنها

(ک) شهرداری‌ها

- ۱- تشکیل کارگروه ساماندهی مراکز پرخطر شهری و تعیین مراکز پرخطر مورد نیاز شهری
- ۲- تدوین و اجرایی‌سازی برنامه عملیاتی پدافند نوین شهری

- ۳- هدایت و راهبری و حصول اطمینان از آمن سازی این مراکز با مستولیت دستگاه ذی ربط
- ۴- رصد و پایش و بازرسی عملیاتی مداوم و حصول اطمینان از آمنی مراکز پرخطر در محدوده و حريم شهری
- ۵- واپیش رعایت حریم اینی مراکز پرخطر در محدوده و حریم شهری و نظارت بر اجرای آن
- ۶- تشکیل تیمهای مواد خطرناک (هرمت^۱) برای مقابله با تهدیدات شیمیایی
- ۷- ارزیابی و حصول اطمینان از آمن سازی مراکز پرخطر در چارچوب وظایف سازمان آتش نشانی

(ل) سازمان پدافند غیرعامل گشتو

- ۱- ایقاف نقش دبیری در کارگروه ملی ساماندهی و آمن سازی مراکز پرخطر و نظارت بر اجرای این دستورالعمل و گزارش سالانه به کمیته دائمی
- ۲- تهیه برآورد مخاطرات مراکز پرخطر موجود در مراکز جمعیتی به صورت سالانه همراه پیشنهاد به کمیته دائمی
- ۳- تهیه و تدوین ضوابط، استانداردها و الزامات و ملاحظات تخصصی پدافند غیرعامل در مراکز پرخطر و ابلاغ به دستگاههای ذی ربط
- ۴- راهبری اعمال ملاحظات و الزامات پدافند غیرعامل مراکز پرخطر در ذات طرح های توسعه شهری و صنعتی
- ۵- نظارت بر برگزاری رزمایش ها و تمرین های عملیاتی و حصول اطمینان از آمادگی دستگاههای مربوطه در حوزه مراکز پرخطر
- ۶- نظارت بر بیاده سازی طرح های مصون سازی و مقابله و پاسخ به شرایط اضطراری

(م) سازمان بازرسی کل گشتو

- ۱- نسبت به بازرسی مستمر و نظارت بر عملکرد دستگاههای کشودی و دریافت گزارش های لازم پر امون اجرایی سازی مصوبات کمیته دائمی و تصمیمات کارگروه ملی و استانی ساماندهی و آمن سازی مراکز پرخطر در این چارچوب اقدام و متخلوفان و مستنکفان احتمالی را برابر قانون تعقیب نماید.
- ۲- همکاری با سازمان پدافند غیرعامل گشتو برای حصول اطمینان از حسن اجرای مقررات و ضوابط این دستورالعمل و واپیش اجرای تصمیمات استانداران در کارگروه های ساماندهی استانی

ماده ۱۲- اقدامات مشترک دستگاههای اجرایی

- (۱) دستگاههای اجرایی دارای مراکز با اهمیت بالا موظف به تشکیل کارگروه ساماندهی و خروج مراکز پرخطر به منظور شناسایی، درجه بندی و تعیین میزان مخاطرات و شاعر خطر مراکز موجود خود، ظرف مدت ۳ ماه از ابلاغ این دستورالعمل و ارائه به سازمان هستند.
- (۲) دستگاههای اجرایی ملی و استانداری ها موظفند برنامه جابجایی و خروج مراکز پرخطری را که لازم است از مجاورت کانون های جمعیتی به بیرون شهر منتقل شوند، برای درج در برنامه سالانه دستگاه اجرایی تنظیم و اجرایی کرده و نتایج اجرای آن را به سازمان و وزارت گشتو گزارش نماید.
- برای سایر مراکز پرخطری که وجود آنها در مجاورت کانون های جمعیتی ضرورت دارد، برنامه آمن سازی اضطراری و کاهش مخاطرات آنها ظرف ۶ ماه از ابلاغ این دستورالعمل با رعایت الزامات و ملاحظات پدافند غیرعامل اجرا گردد.

- (۳) دستگاههای اجرایی دارای مراکز پرخطر موظف به تدوین و اجرایی سازی طرح ها و برنامه های عملیاتی آمن سازی اضطراری و کاهش مخاطرات مراکز پرخطر شهری و طرح های مقابله و پاسخ به حوادث CBRNE با تمرین، تکرار، رزمایش و ارتقاء آمادگی های عملیاتی در سطوح عملیاتی مختلف در این مراکز به صورت سالانه و نوبه های می باشند.

۴) مستولان پدافند غیرعامل دستگاه‌های اجرایی و استان‌ها موظفند ضمن بازرگانی نوبه‌ای و ارزیابی فعالیت مراکز و زیرساخت‌های پرخطر شهری، از پیاده‌سازی و اجرای مصوبات کمیته دائمی و تصمیمات کارگروه ملی و استانی ساماندهی و امن‌سازی مراکز پرخطر اطمینان حاصل نمایند؛ همچنین با کشف آسیب‌پذیری‌ها و مخاطرات مراکز پرخطر، بر اعمال ملاحظات پدافند غیرعامل در طرح‌های جدید و آتی نظرارت کنند.

ماده ۱۳۵- تأمین اعتبار موردنیاز برای اجرای تکالیف این دستورالعمل در حوزه شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی از طریق بودجه سالانه خود و دستگاه‌های اجرایی مذکور در جداول ۷ و ۱۰ قانون بودجه سنتوی از محل بند (م) ماده ۲۸ قانون الحق برشی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) - مصوب سال ۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی - و همچنین پیش‌بینی ردیف اعتباری خاص در لایحه بودجه سنتوی صورت می‌گیرد.
دستگاه‌های اجرایی، پیشنهادهای مربوط به تأمین اعتبارات موردنیاز برای اجرای این دستورالعمل را به سازمان برنامه و بودجه کشور برای پیش‌بینی در لایحه بودجه سنتوی ارائه نمایند.

ماده ۱۴۵- دستگاه‌های اجرایی موظفند هرگونه قصور و کوتاهی در اجرای این دستورالعمل را به سازمان گزارش کرده و برایر مقررات با فرد مختلف، برخورد کنند.

ماده ۱۵۵- سازمان با مستنکفان از این دستورالعمل بنابر تخلف یا استنکاف صورت گرفته براساس شیوه‌نامه‌ای که توسط سازمان تنظیم و ابلاغ می‌گردد، برخورد انضباطی کرده و در صورت نیاز از طریق قوه قضائیه اقدام می‌کند.

تبصره- وفق تبصره ۱ قانون تشکیل سازمان، مستنکفان علاوه بر جبران خسارت وارد شده، به مجازات موضوع ماده (۵۷۶) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۳/۰۲ محاکوم می‌شوند و چنانچه خسارتی وارد نشده باشد، برابر قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۰۹/۰۷ با مستنکف رفتار خواهد شد.

ماده ۱۶۵- سازمان بر حسن اجرای این مصوبه، نظارت و اجرای آن را به صورت سالانه به کمیته دائمی گزارش کند.

ماده ۱۷۵- این تصویب‌نامه مشتمل بر هفده ماده و شش تبصره در هشتادوшشمین جلسه کارگروه (کمیته دائمی به تاریخ نوزدهم تیرماه سال یکهزار و چهارصد و سه هجری شمسی به تصویب رسید.

دستورالعمل ساماندهی و امن‌سازی مراکز پرخطر مشتمل بر هفده ماده و شش تبصره که در تاریخ ۱۴۰۳/۰۴/۱۹ در هشتادوшشمین جلسه کارگروه (کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور به تصویب رسید، به استناد تبصره ۱ قانون تشکیل سازمان پدافند غیرعامل کشور برای اجراء ابلاغ می‌گردد.

رئیس ستاد کل نیروهای مسلح

و کارگروه (کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور) کل قوا

سرلشکر پاسدار محمد باقری

رونوشت:

دفتر فرماندهی معظم کل قوا - دفتر رئیس جمهوری اسلامی ایران - دفتر رئیس قوه قضائیه - دفتر رئیس مجلس شورای اسلامی - دفتر رئیس ستاد کل نیروهای مسلح - دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی ج.ا.ا - کلیه وزارت‌خانه‌ها، سازمان‌ها، موسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی و سازمان‌های نیروهای مسلح - سازمان بازرگانی کل کشور - دیوان محاسبات کشور - دیوان عدالت اداری - مقاونت قوانین مجلس شورای اسلامی - امور تدوین، تحقیق و انتشار قوانین و مقررات و دبیرخانه کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور